

vané částky 1000 K. Ježto však dle potvrzení pokladny bankovního úřadu ministerstva financí ze dne 4. října 1919 dotyčná bankovka byla zadržena bez nároků na náhradu nikoli straně žalující, nýbrž osobě třetí, již ji byla dráha dále plnila, a žalující erár ve sporném řízení nikterak netvrdil natož pak prokázal, že snad této třetí osobě dal náhradu za bankovku patrně dále v oběh uvedenou, a ani v dovolání tvrditi to se nepokouší; — neprovedl důkazu výše naznačeného, a nelze mu tedy vůbec přiznati aktivní legitimace k této žalobě.

Čís. 675.

Šestiměsíční lhůta čl. 349 obch. zák. vztahuje se i k nárokům na odškodnění, pokud vyvěrají z nesplnění smluvní povinnosti.

(Rozh. ze dne 21. září 1920, Rv I 418/20.)

Žalovaná firma dodala počátkem února 1919 žalobkyni zboží, jež tato dále prodala a když jí pak bylo dalším kupitelem pro vadnost vráceno, dala je žalované v polovině února 1919 k dispozici. Koncem února podala nynější žalobkyně, opírajíc se o nárok ze správy (čl. 349 obch. zák.) na žalovanou žalobu na vrácení předem vyplacené kupní ceny, již bylo právoplatně vyhověno. Zasíláním zboží dalšímu kupiteli byly žalobkyni způsobeny výdaje (skladné, dovozní atd.), jichž domáhala se na žalované žalobou podanou v listopadu 1919 po vysouzení zprvu uvedeného sporu. Procesní soud první stolice žalobě vyhověl mimo jiné z těchto důvodů: Žalovaná vznesla námitku, že nároky žalobkyně jsou dle čl. 349 obch. zák. promlčeny. Leč žalobkyně domáhala se již v původním sporu, zahájeném ve lhůtě čl. 349 obch. zák., zrušení smlouvy pro vadnost zboží a vrácení kupní ceny, čímž předešla promlčení všech nároků ze smlouvy té vzcházejících tudíž i nároků, jež teprve touto žalobou jsou uplatňovány a jež jsou pouze příslušenstvím nároku uplatňovaného v původním sporu. Včasným podáním oné původní žaloby byly uplatněny všechny nároky z vad zboží vyplývající. Mimo to jest možno teprve dle výsledku původního sporu stanovit, kdo má nésti náklady, o něž jde v této žalobě. O d v o l a c í s o u d rozsudek potvrdil. D ů v o d y: I když soud odvolací nemůže se připojiti k náhledu soudu první stolice, pokud jde o otázku promlčení, protože žalobkyně neuplatňovala ani výslovně v předchozím procesu, ani ve lhůtě stanovené v čl. 349 obch. zák. náhrady nákladného, dovozného a skladného, již se domáhá touto žalobou, dlužno přece žalobní nárok uznati za odůvodněný. Podle čl. 348 obch. zák. jest žalobce, jenž pozastavuje zboží, které mu bylo z jiného místa zasláno, povinen obstarati prozatímní uschování zboží na tak dlouho, pokud prodatel není s to, by tuto péči sám převzal. Povinnost tuto má kupitel k ochraně zájmů cizího prodatele, aby tento byl chráněn škod, jež by mohly povstati okamžitým vrácením nebo prodejem zboží. Povinnost tato stihá kupitele bezpodmínečně, ať pozastavení jest odůvodněno zaviněním prodatelovým či nikoliv. Za splnění této povinnosti ručí kupitel podle čl. 282 obch. zák. a má proto při uschování pozastaveného zboží zachovati péči řádného obchodníka a tudíž učiniti všechna nutná opatření, až prodatel, zpraven jsa o pozastavení zboží, bude s to, by sám zbožím vhodně naložil. Dle zjištění předchozího sporu, který již byl právoplatně

rozhodnut, pozastavila žalobkyně dopisem ze dne 12. února 1919 zboží, jak jí bylo podle dispozice dodáno do T., dala je žalované k dispozici a byla tudíž povinna, aby pečovala o prozatimní uschování zboží, jež zatím došlo zpět do L., dokud žalovaná sama o zboží ničeho jiného nenařídila. Plnic tuto povinnost, zákonem jí uloženou, poukázala žalující, jak žalovaná sama doznává, zasílatelskou firmu Alfred D. v L., aby zboží vzala do svého skladu, a musila z toho důvodu předem zboží u dráhy vyzvednouti. Ježto samozřejmě se mohlo tak státi až po vyrovnání všech nákladů dopravy, musila zasílatelská firma, aby mohla splniti daný příkaz, tyto útraty předem zaplatiti, aby mohla zboží uložiti do skladiště. Náklad s tím spojený, jímž zboží bylo uchráněno před prodejem na dráze, musila tudíž žalující firma již v zájmu žalované nésti ze svého. Ježto v předchozím sporu rozsudkem bylo zjištěno, že dodané zboží nevyhovovalo smlouvě a že tudíž žalobkyně nebyla povinna, aby zboží převzala, a naopak byla žalovaná uznána povinnou, aby vrátila kupní cenu za zboží, jež byla předem zaplácena, bylo pozastavení odůvodněno a jest proto žalovaná povinna, aby žalobkyni nahradila též náklady, způsobené uschováním zboží. Otázka promlčení zde vůbec nepřichází v úvahu, ježto žalobkyně nemohla tohoto nároku uplatňovati dříve, dokud o správnosti pozastavení nebylo rozhodnuto.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Dovolacímu důvodu nesprávného právního posouzení věci nelze upříti oprávněnosti. Dle čl. 349 obch. zák. promlčují se žaloby pro vady zboží proti prodávajícímu v 6 měsících po jeho dodání. Zákon tyto žaloby nikterak nevymezuje a sluší tedy k nim počítati i žaloby na náhradu škody vzniklé dodáním vadného zboží. V tomto případě jest nesporno, že žalovaná dodala žalobkyni zboží smlouvě neodpovídající, tedy zboží vadné, že žalobkyně toto zboží dále prodala a zaslala, a že jí bylo jejím spolusmluvníkem pro tuto vadnost vráceno. Není pochybnosti, že žalující firmě příslušela náhrada výloh spojených s tímto dalším zcizením, tedy i náhrada dovozného za zaslání a vrácení zboží. Tyto výlohy nejsou v nijaké souvislosti se zákonnou povinností žalující firmy k prozatimnímu uschování zboží ve smyslu čl. 348 obch. zák., nebyly způsobeny tímto uschováním, byť i zboží k účelu uschování musilo býti nejprve na dráze vyzdviženo a vyplaceno, a nelze je proto pokládati, jak rozsudek v odpor vzatý mylně za to má, za výlohy učiněné v zájmu žalované, nýbrž tvoří škodu žalobkyni koupí, dalším prodejem a pozastavením vadného zboží způsobenou. Totéž platí o dalším dovozném za odvezení zboží, neboť i nárok na náhradu této částky opírá žalobkyně výslovně o důvod nesprávné a protismluvní dodávky zboží, která také jedině vznik jeho zavinila a nelze ani toto dovozné pokládati za náklady uschováním zboží způsobené. Nároky na náhradu zboží vzniklé dodáním vadného zboží, dlužno však dle čl. 349 obch. zák. uplatňovati žalobou do 6 měsíců ode dne dodání zboží a, poněvadž toto bylo dodáno v únoru 1919, jest nárok na náhradu této škody uplatňovaný žalobou teprve dne 7. listopadu 1919 promlčen. Rovněž nelze sdíleti názor, že žalobkyně nemohla tento nárok uplatňovati dříve, dokud o správnosti pozastavení zboží nebylo rozhod-

nuto, neboť správnost tohoto pozastavení jest předpokladem pro každou žalobu pro vady zboží a nelze otázku tuto zvláště řešiti.

Čís. 676.

Prohlášení žalobce, vedle něhož místo plnění, nezáležejícího v penězích, jest ochoten přijati určitou sumu peněz, jest, pokud prohlášením tím podmíněny jsou druhová příslušnost soudu nebo zavedení zvláštního řízení, vůbec neodvolatelné, kde pak prohlášení v těchto směrech nemá významu, lze je odvolati do zahájení sporu bezpodmínečně, po této době jen se souhlasem žalovaného.

(Rozh. ze dne 21. září 1920, Rv I 421/20.)

Rozvedená manželka domáhala se na manželi, by jí vydal různé movitosti (nábytek, skvosty, prádlo atd.) a uvedla zároveň v žalobě v odstavci IV., že se může manžel závazku sprostiti zaplacením 10.000 K. Při ústním jednání prohlásil však její právní zástupce, že vylučuje ze žalobní prosby odstavec IV., proti čemuž se zástupce žalovaného ohradil. O návrhu žalobkyně nebylo dále jednáno ani zvláště rozhodnuto. Žalovaný napotom na žalobu submitoval, načež zástupce žalobkyně navrhl vynesení rozsudku dle uznání. Rozsudkem dle § 395 c. ř. s. vyhověl pak procesní soud žalobě v plném rozsahu, pojav do jeho výroku i odstavec IV. žaloby a uvedl v tomto směru v důvodech: Vzhledem k tomu, že žalobkyně v žalobě projevila ochotu na místě předmětů v žalobě uvedených přijmouti 10.000 K, navrhnuvši, že žalovaný může se zaplacením této částky plnění sprostiti, musil výrok v tomto směru dle § 410 c. ř. s. býti pojat do rozsudku, byť i byl zástupce žalobkyně při ústním jednání zmíněný dodatek z prosby žalobní vyloučil, ježto zmíněným prohlášením žalující strana vlastně žalovaného již v žalobě k alternativnímu plnění zmocnila a jest tímto svým prohlášením po doručení žaloby již vázána. Následkům prohlášení zmíněného mohla by se vyhnouti jen tím, kdyby vzala žalobu zpět, což ovšem za jednání bez souhlasu protistrany, která v tomto případě proti vyloučení uvedené části žalobního žádání jako nepřípustné změně žalobní se ohradila, možným již není, leč by se žalobkyně vzdala zároveň žalobního nároku. To se však nestalo. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalobkyně. Důvody: Není závadným, že o návrhu žalobkyně, by odstavec IV. byl z žaloby vyloučen, rozhodnuto bylo v rozsudku, rozhodnutí o něm zůstává platným. Že nelze zde užití ustanovení § 235 odstavec čtvrtý c. ř. s. a vyhověti návrhu žalobkyně na vyloučení dotyčného odstavce z prosby žalobní bez přivolení žalovaného, podává se z doslovu zákona, zejména když jest nepochybné, že vypuštění odstavce toho nemůže býti pokládáno ani za obmezení žalobní prosby ani za žádání jiného předmětu nebo interese na místě předmětu původně požadovaného. Po náhledu soudu odvolacího nejde vůbec o změnu žaloby ve smyslu § 235 c. ř. s., nýbrž o to, že žalobkyně snaží se, nahraditi původní návrh žalobní návrhem jiným, čemuž ovšem bez přivolení žalovaného vyhověti přípustným není (§ 410 c. ř. s.). Jelikož není zde změny žaloby ve smyslu § 235 c. ř. s. nebylo třeba usnesení soudního, a rekurs podaný v odvolání jest bezpředmětný. Žalovaný na-